

Literāra tēla veidošanas paņēmieni

1. uzdevums. Klausies vai lasi Māras Cielēnas pasaku “Pilsētas Māja un Lauku Māja”!

2. uzdevums. Klausīšanās vai lasīšanas laikā 1. tabulā atšķirīgās krāsās pasvītro vārdus, kas saistīti ar katru no mājām!

1. tabula. Atslēgas vārdi, kas saistīti ar katru no mājām

Pilsētas Māja	Lauku Māja	trokšņaini	kluss
kūts	tramvaja pietura	pirtiņa	līkais bērzs
ievu krūms	laternu stabs	vīksna	ziloņi
saullēkti	siena šķūnis	malkas šķūnītis	telefonbūdiņa
liels akmens	taciņas un celiņi	tramvaja sliedes	avīžu kiosks
kamieļi	mazmājiņa	kastaņkoks	atbalss

3. uzdevums. Izdomā un uzraksti piecus jautājumus par tekstu un uzdod tos savam klasesbiedram! Pārrunājiet atbildes!

Kas _____?

Kur _____?

Kad _____?

Kā _____?

Kāpēc _____?

4. uzdevums. Klausoties vai lasot tekstu vēlreiz, ieraksti 2. tabulā, ko mājas viena par otru nodomā, satiekoties uz tilta!

Izlasī jautājumus tabulā!
Padomā un uzraksti, kam jāpievērš uzmanība,
lasot vai klausoties tekstu otro reizi!

---

2. tabula. Informācijas atrašana tekstā

Jautājumi par tekstu	Pilsētas Māja par Lauku māju	Lauku Māja par Pilsētas Māju
Ko pirmajā mirklī padomā par izskatu?		
Ko satraucošu padomā?		
Ko smieklīgu pamana?		
Ko skaistu pamana?		

5. uzdevums. Ieraksti 3. tabulā, ko tu saskatīji kopīgu, ko – atšķirīgu abos pasakas tēlos?

3. tabula. Divu pasakas tēlu salīdzināšana

Pilsētas Māja	Kopīgais abām mājām	Lauku Māja

Salīdzini savu veikumu (3. tabula) ar klasesbiedru! Papildini, ja nepieciešams, savus ierakstus!

6. uzdevums. Kuras ir divas spilgtākās abu pasakas tēla īpašības? Pamato, kā tās atklājas pasakā!

(Īpašība) _____

(Pamatojums) _____

_____

_____

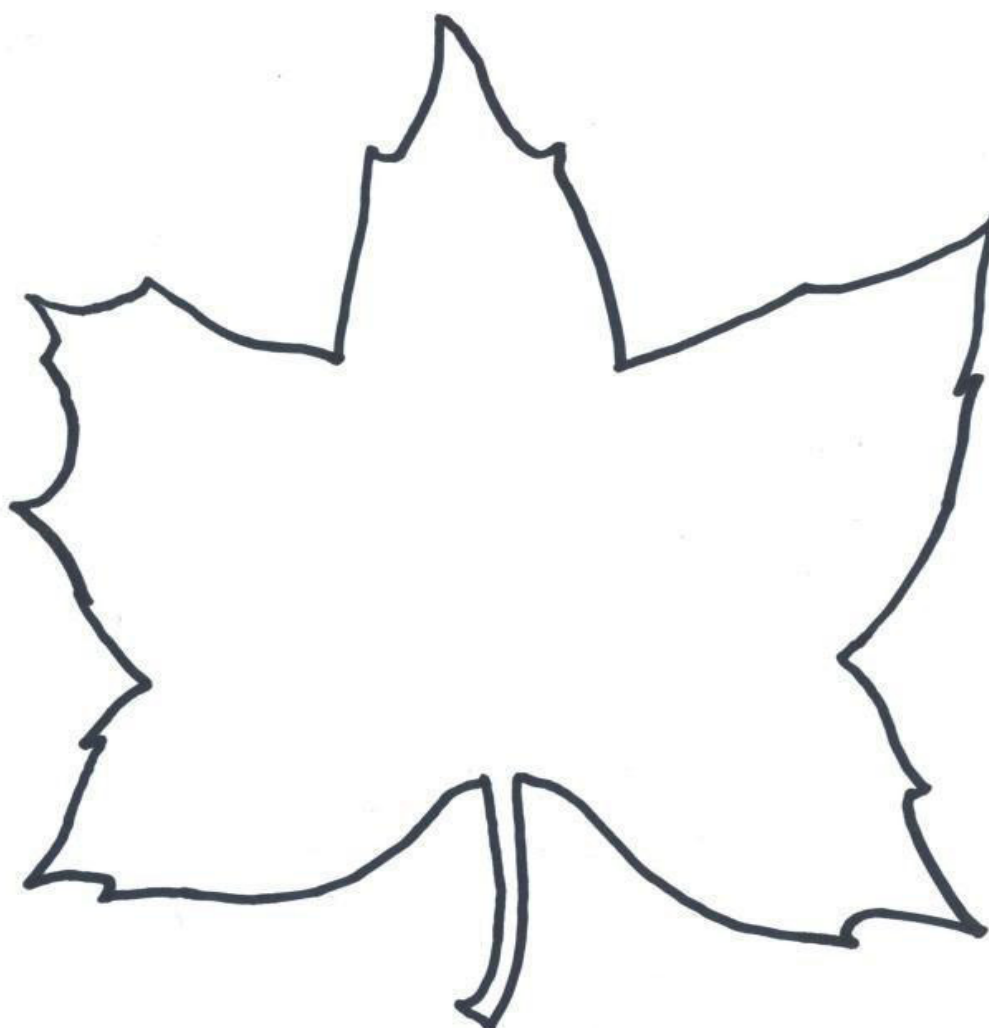
(Īpašība) _____

(Pamatojums) _____

7. uzdevums. Novērtē tēlu rīcību pasakas gaitā! Dalies pārdomās ar klasesbiedriem!

- Kāpēc mājas devās prom no savas ierastās vietas?
- Kāpēc mājas ņēma līdzī dažādas lietas?
- Kāpēc mājas atgriezās savā ierastajā dzīvesvietā?
- Kā tu rīkotos, ja būtu viens no pasakas tēliem?

8. uzdevums. Uzraksti uz kļavas lapas atziņu, ko, tavuprāt, Pilsētas vai Lauku Māja pēc atgriešanās savā ierastajā vietā gribētu pateikt tiem, kuri grib doties prom no savām mājām!

9. uzdevums. Izpēti atgādni *Apraksta veidošana* un tabulā ieraksti, kā pasakā “Pilsētas Māja un Lauku Māja” izmantotas apraksta pazīmes!

4. tabula. Apraksta pazīmes pasakā

Apraksta pazīmes	Pasakas piemērs
<p>Ir nosaukts galvenais tēls, un ir tā vispārīgs apraksts.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ir raksturots tēla izskats, ārējās pazīmes. • Tēlam ir raksturīgas īpašības, kas atklājas viņa darbībā un attiecībās ar citiem. 	
<p>Pasakā atklājas, ko galvenais tēls redzējis, dzirdējis, izjutis, pārdzīvojis un kā tas ietekmējis viņa raksturu un rīcību.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasakas beigās var novērtēt tēlu, kāds tas ir, un gūt kādu atziņu. 	